

ԲԱՅՆԵԳԻՆ

Ի Պուլկարիա
Տարեկ. 10 ֆր.

Վեցամս. 5 "

Արտասահման
Տարեկ. 12 ֆր.

Վեցամս. 6 "

Ամսական
2 Տղ. 30 սենդ

ԿԱՆԽԻԿ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Գրութիւնք ետ
չեն տրուիր:

Հասցէ

DIRAN
PAPAZIAN
YILDIZ TABIA
VARNA
BULGARIE

ՇԱԲԱԹԱՀԱՆԴԵՍ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԶԱՒԵՇՏԱԿԱՆ

ОТГОВОРНИКЪ ГЕОРГИ ЯНТОВСКИЙ, Адвокатъ.

2. ՏԱՐԻ

ՅՈՒՆԻՍ 29 ՇԱԲԱԹ 1902

ԹԻԻ 254

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բագարատ Վ. Վարդապետեան Վեհ. Կաթո. ղիկոսի Կոնգակովը Ռուսիայի ալ և ալ քաղաք. նորը կը շրջի նուէրներ հաւաքելու ի նպաստ Պարսկահայերու գարոցական գործին: Նուիրա. տուններու մէջ առաջին տեղը կը բռնեն Մոսկուա. ցի Տիկնայք Վառվառէ Բանանեանց եւ Տիրուհի Պաղովեան, որոնք 4,000ական Րուպլի նուիրե. ր են:

— Կայսերական Բժշկական վարժարանի ներ. քին ախտաբանութեան եւ գործնական բժշկու. թեան ուսուցիչ Վսեմ. Տօքթ. Միքայէլ Էֆ. Խօ. րասանճեան խնդրած ըլլալով հանգուտեան կոչ. ուիլ, Կայս. զինուորական վարժարաններու ընդհ. Տնօրէնութիւնը որոշեց կատարել այդ խնդիրը, նկատելով որ ն. Վսեմութիւն երեսուն տարիէ աւելի է որ կը դասախօսէ Կայս. Բժշկական վար. ժարանին մէջ, եւ շատ մը ծառայութիւններ մա. տուցած է այդ կերպով, և մամ. երիցագոյն բը. ժիշկներուն մէջ կարեւոր դիրք մը գրաւած է: Տնօրէնութիւնը ներքին ախտաբանութեան եւ գործնական բժշկութեան աւագ բրօֆ. սէօռի պատ. ուակալ տնտեսն ալ տուաւ Վսեմ. Տօքթորին:

— Կը լսենք թէ Խլէսէլօս հայ թատերաւու. մ բը յառաջիկայ աշունին Եգիպտոս պիտի ուղևո. րի, հոն շարք մը ներկայացումներով ձմրան շրը. շանը անցունելու համար:

— o —

— Հանգ. և Ամսօրեայ, Բանասէր, Արմէնիա, Չայն Հայրենեաց, Փիւնիկ և այլ արտասահման. եան գրեթէ բոլոր թերթերը իրենց վերջին թի. վերով մեզի պէս կը տրանջան կարգ մը պարու. քերին չը վճարող բաժանարդաց դէմ, որ խմ. բազրութիւնները դժուարին կացութեան կը մատեն, օրը օրին թերթերուն հրատարակու. թեանը արգելք կըլլան, եայլն:

Մինչեւ երբ պիտի աւել արդեօք այս դատա. պարտիւն անզգայութիւնը:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սօժիւս. — Պուլկարական փոխառութեան պայմանները վերջնականապէս որոշուեցան ըս. պատելով Միպ. անիէին վաւերացմանը: Սէնտի. քան յանձն առաւ հարկերին 81 50 գինով շըր. շաբերութեան հանել: Միախառն տուրքէն, անց. եալ տարի, մէկ միլիոն ֆր. գոյացած էր: Պուլ. կորիա խոտոցաւ մինչեւ երկու տարի փոխա. ռութիւն չընել:

Սօժիւս. — Աւասիկ գլխաւոր կէտերը 1900ի 50/0 Պուլկարական փոխառութեան ծրագրին ե. րաշխաւորուած ծխախոտին տուրքով. — Ա. Ան. ուանական դրամագլուխ հարկը վեց միլիոն լէ. վա՝ սոկեգրամ: Բ. Իսկական դրամագլուխ 86, 390,000 ֆր., շրջաբերութեան հանելու գին 81 1/2 0/0: Գ. Փոխառու Պանքաները՝ Ռուսիոյ Պե. տական Պանքան, Պանք տը Բառի և տէ Բէի-պա. Դ. Գլխավճարը 50 տարիէն պիտի կատարուի վիճակահանութիւնով: Ե. Փոխառութեան նպա. ական է պուլկարիոյ երեւուն պարտքերը հատու.

ցանել և հաստատուն զիճակի վերածել. 2. Երաշխաւորութիւն՝ ծխախոտի պանտրոլին հասոյթը և երկրորդական ծխախոտի տուրքը: Եօթերորդ. Վերոգրեալ պանքաներուն պատուիրակները յանձն կ'առնեն, 1902 սեպտ. 1 | 14էն սկսեալ, յանձնաձումը ծխախոտի պանտրոլին Այս դաշնագրութիւնը պէտք է Սոպրանիէին կողմէ վաւերանայ մինչև 7 | 20 յուլիս 1902: Պուլկարիոյ ելմտական նախարար Մ. Սարաֆով, այդ ծրագիրը Սոպրանիէին ներկայացնելով, յայտարարեց թէ Պուլկարիոյ երեւուն պարտքը հիմա 86 ուկէս միլիոն ֆր. է:

Ս. Փէթերսպորկ. — Ն. Ա. Բ. Ֆէրտինանտ Իշխանը Փէթերսպորկ այցելած միջոցին Ալեք. սանտր Ա. Իսկանակուռ մեծ Խաչը տուաւ Ռուս. իոյ արտաքին գործոց նախարարին. Քաղաքային արժանեաց ականակուռ մեծ Խաչը Սօֆիայի ռուսական ընդ. հիւպատոսին, նոյն կարգին Մեծ Խաչը Պուլկար վարչապետ Տր. Տանէֆի, դարձեալ նոյն Մեծ Խաչը Փէթերսպորկի պուլկար գործակատար Մ. Սաանտֆի:

Երկրագործական ընդհ. վիճակը հետեւեալն է այս տարի.

Պուլկարիա. — Ամէն կողմ հունձքը առատ և տեսակը անցեալ տարու ընէ աւելի ազնիւ է: Դարնան և ամրան եկած կանոնաւոր անձրեւները շատ նպաստեցին ընդ հանուր բերքին:

Ռուսիա. — Հարաւային կողմը շատ աղէկ է. իսկ արեւմտեան կողմը ընդհակառակն հունձքը քիչ է:

Թուրքիա. — Եւրոպական. Թուրքիոյ մէջ հունձքը անցեալ տարուան չափ թէկ կայ, բայց տեսակը աւելի ազնիւ է: Անատոլիոնը անցած տարու ընէն թէկ հարիւրին 20-25 պակաս է, սակայն տեսակը աղէկ է:

Աւստրիա-Հունգարիա. — Նոր արմտիքը 54 միլիոն հէքթոլիդր կը հաշուուր: Անցած տարուանը 46 միլիոն հէքթոլիդր հազիւ եղած էր: Աւստրիոյ կողմը ցորենի հունձքերը աղէկ են իսկ եգիպտացորենը պահանջուած էն քիչ է:

Գերմանիա. — Հակառակ օդերուն աննպաստ ըլլալուն, հունձքի մասին աննպաստ լուրեր չիկան: Անցած 10 ամսուան ցորենի բերքը, անցած տարուան նոյն ժամանակին կրկնապատիկն է:

Ֆրանսա. — Օգերը փնասած են հունձքերուն:

մինակ հիւսիսային կողմէն տրտունջ չկայ. ցորենէն աւելի հաճարը և գարին փնասուած են:

Անգլիա. — Անձրեւը եւ ցուրտերը թէեւ արգելք եղած ցանքին մեծնալուն, սակայն արդի վիճակը դոհացուցիչ է:

Ամերիկա. — Չմրան ցանքին արտադրոյթը անցած տարու ընէ քիչ է: Անցած տարի եգիպտացորենի, գարիի և այլ արմտիքի քիչ ըլլալովը աղէկ ցորենով դոհացաւ պէտքերը: Ասոր համար անցած տարու ընէ փնացած ցորենը տակաւ կը նուաղի:

ԲԱՅ ՆԱՄԱԿ

ԸՌ ՏԻԱՐ ՍԻՄՈՆ ՄԱՐԻՆԵԱՆ

1896ին՝ դաշմականութեան հոսանքին է՛ն տաք ատենները, սիկարի թուղթ մը հանած էք հրապարակ, վրան Խրիմեան Հայրիկի պատկերը դնելով և այդ թուղթին սպառման միւսմ տըւած ըլլալու կանխահոգ հոգածութեամբ հաճած էք յայտարարել թէ՛ հասոյթին հարիւրին 25ը կը յատկացնէք բարեկարգութեան հաստատութեանց, Արդ.

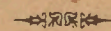
Կը փափարինք իմանալ թէ, ի՞նչ եղած է հասոյթը, ո՛ւր տուած էք խոստացեալ հարիւրին 25 նուէրը եւ ի՞նչ է անուննին այն բարեգատ. տիկ հաստատութեանց որ ընդունելու երջանկութիւնը ունեցած են Ձեր այդ հրապարակային խոստումով նուիրագործուած նուէրը:

ՀԵՏԱՔՐԻՐ ՄԸ

24 Յունիս 1902

Վառնա

ԺԱՄԱՆՑԻ ԲԱԺԻՆԸ

Յրանսական Հանրապետութեան նախագահը տարեկան վեց հարիւր հազար ֆրանք թոշակ կ'առնէ իր ծառայութեան համար: Էլիզէի պալատին տնական պէտքերուն համար ալ տարեկան յիսուն հազար ֆրանք կը տրուի յիշեալ տարեթոշակէն դուրս: Բայ աստի, ազգին կողմէ ձրի կը հայթայթուին մրգեղէն, բանջարեղէն, որսի միս, իւղ, վառելափայտ, օգային կաղ և

եղեկորականութիւն, և ասանցմէ զատ նախագահին աղտոտ լուծերն ալ ազգը կը լուայ ձրիաբար :

—o—

Բազմադարեան աթոռ մը գնուեր է մօտերս լոնտոնի հնութեանց թանգարանին համար : Այս աթոռն Քրիստոսէ հազար վեց հարիւր տարի առաջ շինուած է եղեր թագուհւոյ մը համար, շատ կարծր փայտէ, ամէն կողմը ոսկի ու արծաթ քանդակներով եւ ոտքերուն վրայ ոսկիէ օձեր պլլուած :

ՏԵՄԵՐԻՔ

Աժանս Բոժոժիկ եւ Ընկ.

Պուրկազ

Տ. Գարեգին քաջ գիտնալով որ կատարուելիք քննութիւնը իրեն համար աննպաստ ելք մը պիտի ունենայ, պաշտօնական քննիչ Տ. Մարտիրոս հօր քաղաքս հասնիլը իմանալուն պէս՝ խալբախն ու հողաթափները առած ռուսական շոգենաւով կծիկը դրաւ :

Գերմանիա

Տիեզերածիժադելին ետասէր Պ. «որ մենք հերոսը՝ իր ձեռքովը ուղածին պէս» պատրաստելով իր կենսագրութիւնը, որ զինքը մինչեւ երկինքներ կը բարձրացնէ ինքնատու պօռնութեանց նկարագրութիւններով եւ պօղաձուներով, զայն հոս զրկեց շուտ մը գերմաներէնի թարգմանութիւնով հրատարակուելու համար, որպէս զի գերման ազգն ալ վերահասու ըլլայ և հիանայ նորին ծիժադելի «որ մենք հերոսութեանը վրայ» :

Բոժ. — Աստուած շատ քաջել չի տայ :

Բարիկ

Կըսուի թէ Սապահբիւլեանի պուլկարիա երթալով հրտարակելիք թերթը առ այժմ յետաձգուած է, որովհետեւ պուլկարահայ թերթ մը պատրաստակամութիւն յայտներ է եղեր անոր կատարելիք դերը ինքն ստանձնելու :

Բոժ. — Աստուած բարի վայլսմ տայ :

Քամւաթքա

Հարսանեաց նորօրինակ հանգէս մը տեղի ունեցաւ. հրաւիրեալք որ պատուաւորութեան գարնջուրով, քննեաքով, օղիով, գինիով, բասթայով և քուղունաքիայով, անոնց փոխարէնը կը վճարէին հնչուն դրամով :

Հաճի Բանաքօ

Զտիւ եւ զգիշեր քնանալու ցանկացող, այսինքն քուն ծախու առնել ուղղները թող դիմեն Արմելէքի ներկայացուցիչ մ/ւսիւ Լէխնէր Հօֆման-Էռլթմանեանին :

Բանկալ

Որոշուեցաւ ժամկոչ աղբօրը պատուիրել որ այսուհետեւ փողոցի դրանը մէջ կենալով լաւ մը խաղարկէ՝ պսակի աւարողութեան ներկայ գտնուելու համար եկեղեցի մանեւ ուղղ այն կարգ մը շնամու տիկին կամ օրիորդները, որոնց գրկացը մէջ պահուած կըլլան եղեր իրենց սիրելի և պաշտելի շան ձագերը :

Բոժ. — Եթէ ժամկոչ աղբօրը իր այս պարտականութիւնը չի կատարէ՝ և կամ չի մացընէ այդ շունը բերողին անունը՝ կրժոն կառնէ կոր պիտի ըսեմ :

Մարդուն մէկը որ բաւական տարի «այլազութիւն» բրած էր, բախտին բերմամբ դիրքը բարձրանալով՝ օր մըն ալ կարեւոր գիւղի մը ինքնակոչ թաղական ազան կըլլայ : Մեր նորեկ մեծ աղան՝ եկեղեցիին բակը, բանկալը, պահարանը վերջապէս ամէն կողմ կեկտի հպարտութեամբ պտտցնել իր նորափայլ տնձնաւորութիւնը : Մեր մայրուկը ալ տեղ չի սլմիր, ամէն բանի կը խառնուի : Օր մըն ալ այսպէս երբ ժամկոչ աղբօրը «մասն» չինելու կերպը կը ոտքի ցնէր, անիկա գլտնալով անոր նախկին խոհարարութիւնը՝ քմծիժադել կըսէ :

— Աղա գիտեմ, դուն «խամուրիչի» են կիւ հասկնաւ ըմմա, ասիկա խոհանոցէն դ/ւրս կու պայրաստուի. հիմա յեկ տահա նոր տի սորվա :

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ՍԱԿԱՑՈՅՑ

Դրամոթիտը, որ այս օրուան յուսահատ երիտասարդներու վերջին յայտն և միակ կռուանն է — (պարգևաւոր վիճակահանութիւնաց թիւերէն վերջը), — արդէն երեք դարէ ի վեր եւրոպայ սովորական եղած էր, և ժէ. դարուն ալ Ծրանսայի մէջ Ամուսնական սակացոյց մը (թարիֆ մաթրիմոնիալ) հաստատուած էր, զոր Ծիւրըթիւէր, նոյն դարուն երգիծաբան հեղինակներէն մին, հրատարակած է. Այս սակացոյցէն կը հասկցուի որ այս օրուան ծնողք տրտնջելու պատճառ մը չունին, եւ հին քաւի ժառանգակները մեր օրերէն բնաւ չէին տարբերեր, և սա առաւելութիւնն ալ կայ որ դո՛ւնէ այն ատեն ամէն մարդ գիտէր թէ ի՞նչ պիտի ստանար կամ ի՞նչ պիտի վճարէր, այն ինչ՝ այժօր աննշան երիտասարդ մը յաւակնութեամբ կամ սխալ գուռ կը զարնէ կամ շատ բարձրէն թռելով — ինչպէս կըսեն ռամկորէն — յոսախաբ կըլլայ:

Ահա ինչ որ կը գրէ Ծիւրըթիւէր. —

«Գիտցիր, սիրելի ընթերցող, թէ ժէ. դարու բարուց ապականոնթիւնն ան աստիճանի հասաւ որ սովորութիւն եղաւ աղջիկ մը դրամոթիտով կարգել, այսինքն ստակի տուարակ մը ստակի ուրիշ տուարակի հետ միացնել: Եւ որովհետեւ ինչպէս որ ստակն ելեւէջներ ունի, առաքինութիւնն եւ արժանիքն ալ իրենց չափերն եւ կըշիւներն ունին, հետեւաբար հարկ եղաւ սակացոյց մը շինել՝ էրիկ մարդոց արժանեաց կամ աստիճանին համեմատ գին մը վճարելու համար:

Ահաւասիկ սոյն սակացոյցին օրինակը. —

2000 ֆրանքէ մինչեւ 6000 ֆրանք ունեցող աղջիկ մը՝ պէտք է առնէ մեծ մատակարար մը կամ գրագիր մը, յիսնապետ մը կամ փաստաբանի օրինակիչ գրագիր մը:

6000 ֆր. է մինչեւ 12,000 ֆր. ունեցող աղջիկ մը՝ մետաքսի կամ չուսայի վաճառական մը, փայտէ կաշապարի ձուլիչ մը, Եթթըլէի ընդհանուր դատախազ մը, մեծ իշխանի քարտուղար մը կամ մառանապետ մը:

12,000 ֆր. է մինչեւ 20,000 ֆր. ունեցող աղջիկ մը՝ Գաւառային Բարլամէնթի ընդհ. դատախազ մը, բարապան, նոտար կամ արձանագրիչ քարտուղար մը:

20,000 ֆր. է մինչեւ 30,000 ֆր. ունեցող աղջիկ մը՝ փաստաբան, ելմական կամ անտառաց և ջութերու նախարարութեան խորհրդական, դատուոր, կամ փողերանոցի բարձր պաշտօնեայ մը:

30,000 ֆր. է մինչեւ 45,000 ֆր. ունեցող աղջիկ մը՝ ելմական նախարարութեան հաշուեքննիչ մը, գանձապետ, կամ Ռանթի պաշտօնեայ մը:

15,000 սկուտէ մինչեւ 25,000 սկուտ ունեցող աղջիկ մը՝ Ժալովրի նախագահ մը կամ Աւագ Ժողովի ատենակալ մը:

25,000 սկուտէ մինչեւ 50,000 սկուտ ունեցող աղջիկ մը՝ Բարլամէնթի խորհրդական մը, կամ Հաշուաց վերատեսուչ մը:

50,000 սկուտէ մինչեւ 100,000 սկուտ ունեցող աղջիկ մը՝ Աղերսագրոց տեսուչ մը, (բարձր գատաւոր) ելմական վերատեսուչ մը, Քննութեանց Ժողովի քարտուղար մը:

100,000 սկուտէ մինչեւ 200,000 սկուտ ունեցող աղջիկ մը՝ Նախագահ մը, բուն մարքիզ մը, դուքս կամ առնուազն կոմս մը:

«Պիտի առարկեն ոմանք թէ այս սակացոյց հակիրճ է, քանի որ այնչափ պաշտօններ ըստեղծուած են Ծրանսայի մէջ որոց անունն անգամ յիշատած չէ հոս: Կարելի է ոմանք ալ բաղձան որ գիններն աւելի բարձր ըլլան, բայց ճարչկար ասկէ աւելի բան մը ընելու, վասնզի այն աղջիկներ որք 200,000 սկուտէ (եֆիլ) աւելի ունին, ընդհանրապէս ժողովրդեան խաւերէն ելած վաճառականներու կամ գործի մարդու զաւակներ են: Ասոնք ածուրդի չէն հանուիր մրաներուն պէս, այլ աւելի նուաղուրդով կը ծախուին, այսինքն երբ 30,000 ֆր. ունեցող աղջիկ մը կը ծախուի անտեղմարդու մը որու պաշտօնն առած դրամոթիտին կըզին արժէքը կ'ունենայ, ասոնք ընդհակառակն 200,000 սկուտ ունենալով հանդերձ անանկ մարդու մը կը ծախուին որ այս հարստութեան կէտն անգամ չունենար, և դարձեալ, աս աղջիկներն իրենք զիրենք շատ բարեբախտ կը համարին եթէ գտնեն աղմուական սերունդէ մէկը որ իրենց հետ կարգուելու բարեհաճի:»

Թարգմ.

ՍԻՐԱՅԻՆ ԿԱՅԾԵՐ

ՄԱՋԵՐՈՒ ՓՈՒՆՁԸ

Կար ժամանակ որ այս սեր, խոստովիկ
Ոսերուն վրայ անհոգ ու հեղիկ,
Կը ծիծիկային քեզ զեղիկուն անուշ
Կուգար հեղուհեմ փայլալուստի ֆեֆոյլ:

Դարևան գիշեր մը լուսնի լուսնի սակ
Եւ աղակներու ծոցը կապուսակ,
Տեսայ եւ խաշալ ծաղկանց մէջ սիրուն
Լուսին եւ մազեր արմակ ու փաղիւն:

Տիրեր լուսնի քնոթիւն քոյր,
Կը նիւթեր յաշիկ ողոր ու մոլոր:
Շաղկերու մէջ երազուն քոյր քոյր,
Մաղիկներ ձգեր էին խեղց քոյր:

Այս սեր զանգորներ արմակ դողողով,
Կը շարժեր մեղմիկ գիշերին զով հով:
Եւ երբեմն քերէր ծեծել իմ երես
Հազար անգամնով հպարտ իրեն պէս:

Տեսայ եւ այնտեղ որ կը քորէր դեռ
Դողորիկ արտիկ ֆաղցրիկ անհուն սեր:
Դսայ ծաղիկներ տեսայ ծով լուսնակ,
Զեղիկուն սուրացող . . . եւ էի միմակ:

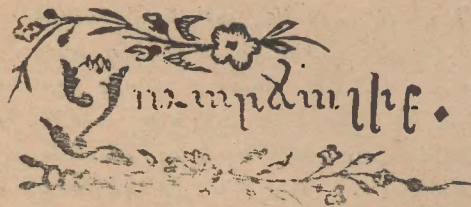
Տիրեր հոն դարձեալ լուսնի խորին,
Թուեր ինձ յետք երգ մը արտագին:
Որ իմ աչերէն քաղիկ սուր արտագին
Էր անհունութեան քեզ արտագին մաշտով:

Զգիտեմ եւ այն ֆաղցրիկ անցեալէն
Միայն յիշատակ մը մնար անդէն,
Թեպէտեւ յիմ ասկիւն պերճախօս
Սրտի մը համար որ ունի շատ խոց:

Իր ընկերներէն հեռու եւ անցատ
Կը հանգչէր հեղիկ սիրով խանդակաթ,
Իմ արտիկ վրայ մեղմած անցիկիւն,
Մնացով ուսիս շատ հաւատարիմ:

Օհ սիրուն մազեր նիւթեցեք յատէս
Հեռու աշխարհէն վշտերէ անհետ:
Յարեմ նիւթեցեք հոս արտիկ վերան,
Յիշատակ կեանքի սուր անուշակ:

Կերեզմանի մէջ քորալիկ անսղոմեֆ,
Մաղիկ եւ հասակ ժպիտ եւ արտագին:
Օր մը պիտի գայ եւ խորը շիրիկին
Եւ աշ յիշատակ մը դառնաւ յիմ:

Թատրոնի մէջ

Դերասանութեան փափաքով Վերսայլցի երի-
տասարդ մը Բարիկի թատրոնապետներէն մէկուն
կը ներկայանայ:

Տնօրէնը. — Ի՞նչ կը խնդրէք, պարոն:

— Դերասան ըլլալ կուզեմ, Պ. տնօրէն, փոր-
ձեցէք զիս:

— Փորձելու հարկ չկայ, ձեր վրայ դերասա-
նական յարմարութիւն չեմ տեսներ:

— Ինչո՞ւ:

— Որովհետեւ ոչ պիտեսնիդ ամբողջութեամբ է
ու ալ սիլիկներ գլխարկ կը դնէք:

— Ներեցէք Պ. տնօրէն, եթէ գիտնայի որ
դերասանական հանճարը ամբողջին ծայրը ու սի-
լիկներ գլխարկին մէջն է, փոխանակ ձեզի դի-
մելու սափրիչի մը և գլխարկավաճառի մը կը դի-
մէի ու վայրկեանի մը մէջ առաջին կարգի կա-
ռակախօս մը կըլլայի:

Դարձեալ թատրոնի մէջ

Թատրոնական խումբի մը մէջ նորեկ երի-
տասարդ մը ընդունուած էր դերասանութեան
պատրաստուելու նպատակաւ: Լքեալ ամուսինի մը
դերը կը տրուի իրեն վարժուելու: Համար և դե-
րասանապետը կը ջանայ պէտք եղած շարժում-
ները սորվեցնել անոր՝ ըսելով:

— Տես, այդ պահուն պէտք է սա կերպով
շարժիս ու արտասանես. «Ո՛հ, աս ի՞նչ դժ-
բաղդութիւն . . . աւա՛ղ . . . կինս զիս լքեց . . .»

Բայց նորեկ դերասանը միշտ անտարբերու-
թեամբ կարտասանէր յիշեալ նախադասութիւնը:
Դերասանապետը բարկանալով կըսէ.

— Պէ՛տք է ճանճմ, ինչո՞ւ գլուխդ չի մտնար կոր,
հալար անգամ կրկնեցի ի՞նչ կերպով ըսելիքդ,
անտարբեր անձի մը դերը չէ կատարածդ այլ
զգայուն: Երբ ի՞նչ կին մը ունենաս որ քեզ կը
թողու, զգայ, ի՞նչ կընես:

— Հիշ, ի՞նչ պիտի ընեմ . . . ուրիշ մը կառ-
նեմ, խըթլըթը չիկայ եւ. . .

— Երեւի զաւակս, անցեալ շաբթու գասե-
րուդ մէջ խիստ յաջողակ ըլլալուդ լուրը որ ա-
ռի աշխարհք ինծի եղաւ. բայց այս շաբթու
ամենայնորին ըլլալդ դրացւոյն տղէն իմացայ.
ամօթ չէ՞, պատճառն ի՞նչ է որ ասանկ ըրիր:

— Որպէս զի քիչ մ'ալ ընկերներուս մայ-
րերը ուրախանան. սիրելի մայրիկս. մինակ գօ՛ւն
միշտ ուրախ ըլլալ կուգես:

— օ —

Պաւստոսեան «Խրաւովուզ» մը «դրախտա-
յով» ամուսնանալու փափաքով զուարճամիտ
երիտասարդի մը առաւելութիւն ունեցող առա-
ջարկութիւններ կընէ ուպէս:

— Օրթթի, մէկ հատ մը ունիմ որ 20 տա-
րեկան է, ամա 200 ոսկի ունի: Մէկ հատ
մըն ալ կայ, 24 տարեկան աղջիկ մը 300 ոսկի
ունի:

— (Մտազբաղ) . . .

— Ուրիշ մըն ալ կայ 26 տարեկան, անիկա
ալ 400 ոսկի ժառանգ ունի. 500 ոսկիով ալ
կայ, սանկ 28—29ին մէջն է:

— (Միշտ մտազբաղ) . . .

— Անլըման մը ունիմ 800 ոսկիով, որ 35
տարեկան չկայ. . . Պէ՛ «ճանրմ» ի՞նչ կայ ա-
տանկ կը մտմտաս կոր. . .

— (Ժպտուն.) Կը մտմտամ կոր թէ արդ-
եօք. . . կրնամ այդ ըսածներդ ամէնը մէ-
կանց առնել. . .

Պաղոս

ՈՒՅՏՈՒՐՄԱՍԻՕՆ

ՈՒՃԱԳ

(Կէջէն նիսխեսէն տեղաւ)

— Է՛ ճանրմ, չիմտի տէ պիւմէնէյէ՞ մի պաշ-
խաճաւը. պէօյլէ չէյլէրի նէ՛րտէն տէ չըգա-
րըրսընը:

— Նէ՞ պիւմէնէսի մօրու, ուճագ տըր պու.
Հաչիկ. — Հատի, հատի, պիւնէն թէ պէնտէն
տէ պիր սաքսը չըգըմ:

— Հիշ զօրւամայըն. օ դըշ կէնէյէրինտէ օ.
լուր, մասալ, պիւմէնէն օ վագըթ սէօյլէնիր:

— Սման Հուկաս, վագ կէշտիք սէնին գա-
րանֆիլինտէն տէ զըգըմընտան տա. քիւլէր օլ-
տուղունու սէօյլէ քի հէրքէս մէրագտան գուր-
թուլտուն:

— Պա՛ տէտիյիմ ուճագ՝ կազէթանըլար ի-
չին իտի մօրու. պիւղէ նասահաթ վէրիւլէր, քէն-
տիւլէրի հէր կիւն պիրպիրլէրիյէ գալկա ի-
սէրլէր:

— Ատամ սէն տէ Հուկաս, գարըլար տննար
մը պէօյլէ չէյլէրտէն. պօշունա վագըթ կէշիրի-
յօրըզ. հատի զըլլար, ուճագ սէօյլէյէլիմ:

— Եա եա, սէօյլէյէլիմ:

— Տէ պագալըմ դըշ Հաչիկ, սըրա սէնին
տիր:

— Պէն ուճագ պիւմէմ քի:

— Նասըլ պիւմէզսին, պիր հայճա չէյ սէօյ-
լէ:

— Պիւմէմ քի:

— Տէ, տէ՛ նազլանիմ, սէնտէ վար տըր:

— Երկար երկար ըսպասեի:

Դարսեալ չեկար անօրէն:

Հոգիս ամբողջ ես վատնեսի:

Գիշեր սորեկ մտաշելէն:

— Աֆէրին գըլըմ, նէ՛ կիւզէլ սէօյլէտի:

Հուկաս. — Հը՛հ, կիւզէլ սէօյլէտի տէյօր-
տուն ամա՛ պագալըմ տննապալիտին մի:

— Նէյի՛ աննալաճաւմ պիրէ, իշթէ կիւզէլ
սէօյլէտի:

— Վէսէլամ, տննամատընսա, նասըլ կիւ-
զէլ տիր տէյօրտուն:

— Հատի հատի, միւսիպէթին էնիյի սէնտէ,
օ գատար հայճա տննամըշ օլտամ՝ վարժուհի օ-
լուրտում:

— Է՛ ճանրմ, սուս օլուն քի չէքէյիմ:

Չօճուգ՝ ուֆագ պիր քէլբէթէն բարչասը չը-
գարտը:

— Ա, ա, պիւյլէնքի ուճագլարըմըզ հէփ
տէ իւթլինէ կէօրէ չըգըյօր:

Միանգարանըն գուլաղլարը չըննասըն. տէր-
լէր եա՛. հէք չէյին իչինտէ Ալլահըն բարմաը
վար տէյի. պէսպէլլի պիւլիմ տէ ուճալմըզ օրհ-
նազ ըմըշ:

— Է՛ նէ՛ հարաճաւըն գըլըմ, Ալլահ տիւշմա-

ներմղված պաշտոն կենտրոններն չէլծան դուրսը-
նա դուրսում:

Հուկաս — Հաչիկ պէ, նէ՞ սէօյլէյօրլար
պունլար:

— Բիւ պիլի դարտաշ:

Սոսմէ — Սանքի բիւլվար բիշմիշ տէ օնա
պէքլէյօրլար ըմբշ:

Հասի — Բարձագլարընը ըսրըն դըլլար:

Պու թէքլիֆ իւզէրինէ՞ քեաֆֆէի դատըն-
լար քէնտի բիւշիւք բարձագլարընը ըսրըլար,
պու իսէ՞ կէօրիւնիւր կէօրիւնիւզ պէլալարտան
սագընմագ նիշանէսի իմիշ:

Հաչիկ — Նէ՞ եաբըյօրսունուզ մօրու, նէ՞
սէօյլէնիօրսունուզ աննալամաեօրըզ, աշտարակ-
տա՞ մըլըզ նէլտէիկ:

— Սուս պիւրէ սէնտէ, լաֆըմըզա պալթա օլ-
մա:

— Սալմըր մը օլլըմ:

— Կէօլիւնէ դուրպան օլայըմ՝ Բիրիստոն է-
ֆէնտիմիկ պէօյլէլէրին եարտըմըսը օլսուն:

Հուկաս — Բիւմի իշին սէօյլէյօրսունուզ
պունլարը մօրու:

Ասաբերթ — Ասվազ օօրմի ճաննարընա,
բաճմէթլի թագուշ ապլամըն պէօյլէք ահպարը-
սընըն պիւր լաֆը վարտը պէօյլէլէրինէ, գըզը Էվ-
տէ բիշիմէլի տէրլէր իտի:

— Հաշլամա մը բիշիբիյօրսունուզ մօրու:

— Աման պիւրէ սուս սէնտէ, մէքթէպտէքի
բիթապլար օննարըն կէօլիւնիւ աշարլարտա՞ սօն-
րա գապագ չիչէյի կիպի աշըլըլար տէրիտի:

— Հաչիկ, (եավաշճաճըզ) — Հուկաս պէ,
պունլար ուճաը պրաղըզ ֆաորլա պաշլտըլար,
չու գալանիօլա պիւր թէքմէ վալուպ բայտոս
պօրուսունու շալանըմ մը:

— Հատի եա՛ր:

Պունուէն իւզէրինէ Հաչիկ ալաղա գալըզպ
պիւր թէքմէ իլէ գալանիօլու տէվիրտի:

— Ա, ա՛, ա՛, նէ՞ եաբթըն պիւրէ, գարընըն
էյշմիկ գալանիօլու շալթաթմըն:

Հաչիկ — Բայտօս... Հատի պաղալըմ,
հէրքէս եէլլի եէրինէ, գալանիօլ պօշանտը,
ուճագտա պիթտի պունագտա:

— Ա մօրու Ասաբերթ հալա, պու ուուրսուզ-
լար պալտա վարըզան պիլ գօնուշամալաճաճըզ,
սանքի վագըթ տա կէշիյօր, գալըն սաալըճագ-
լա:

— Կէլիլէլ թէթէ, սուրբ ասվազին թագը-
նը պըսաընը կէօրմէյէ Էօրտիւրմէյէ նալիլ էթ-
սին:

Հուկաս — Բիւմի թագընը պըսաընը Էօր-
տիւրիյօրսունուզ մօրու:

— Սէն սուս պիւրէ:

— Հատի սիզինքինին տէ պաշտոն տարօսու
օլսուն:

— Պու տարօսու քիմէ՞ վէրիյօրսունուզ:

— Գըլլարա, պիւրէ, գըլլարա:

— Գալըն սաալըճագլան:

— Վարըն սաալըճագլան:

Վէ Սօսմէ թէթէ միսաֆիրլէրինի եօլա գօյ-
տուգտան սօնրա՞ սօգագ գաբուսունու գաբատը
վէ իշէրի կիտէրէք քէնտի քէնտինէ շէօյլէ սէօյ-
լէտի:

— Ամմատա եիլգսիւզ ինսանլար հա՛ա, է-
նիշիպ էնիշիպ, պիւթիւն սէտիրլէրի պագսանա
նաճըտա պօղմուշլար, սանքի աըրտալլմըլլար,
էշինիպ էշինիպ տուրմուշլար, ուճագլարտա եէ-
րէ պալթաըն քուճագլարտա, նէ՞ օլտուլըմա պէ-
նիւմ էյշիմիկ գալանիօլու մօ օլտու, էլթիմին
քիւշիւք ահպարընըն կէլինինին պայնանաըն-
տան պէրկիւզար ըտը, ասվազ օօրմի ճանճա-
ղընա:

Բոթ — Էօյլէ իսէ՞ ասվազ օօրմի օլտուն գա-
լանիօլուստա ճանճաղընա:

ԲԷՏԻ ԿԷՕԶԻԻ

ԱՅԻՆԵԻ ԼԵԹԱՅԻՖ

ՊԻՆ ՊԻՐ ԱՏԷՏ

(ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԱԹԸ)

Կիւլտիւրիւճիւ ֆրալար վէ Էիքիայէլէր, Մալիւմա,
թը ֆէննիյէ, Լուլաթը Լէթայիֆ, ֆէննի էյլէնճէ-
լէր վէ Բէսիմլի Պիլմէճէլէր:

160 սահիֆէտէն իպարէթ օլուպ, բէյտէրբէյ
նէշլի օլունան մէզքիւր քիթապըն պիւրինճի ճիւ-
աի խիթամ պուլուպ, իտարէխանէմիլտէ սա-
թըլմագտաարը Թիյ 2 ֆրանք:

ԱՆՈՒՇԱՒԱՆ

ՀԱՅԻ ՀԱՍԱՐ

Կամ Աղջկան մը յիշատակարանը

Վէպ մը իրական կեանքէ

(Մամլոյ տակ)

Այս գէպը որ կը պարունակէ իր մէջ տեղական կեանքէ զանազան պատկերներ, հրատարակութեան յանձնուած է հեղինակին կողմէն և տիրոջ պիտի ընդունուին բաժանորդներ հրատարակութեան գիրութիւն ընծայուելու համար:

Բաժանորդինն է 1 ֆրանք, բոլոր ծախքը հրատարակչին վրայ:

Տպագրութիւնը աւարտելուն գրքերը կը յանձնուին բաժանորդաց:

Գոյանալի հասոյթը ամբողջովին կը նուիրուի «Հայկական կարմիր խաչ» ընկերութեան:

Բաժանորդագրութեան համար գրիմը հետեւեալ հասցէին.

ՄՈՒՐԱՏ ԵՐԱՆՈՅԵԱՆ

(Պուլկարիա)

ՎԱՌՆԱ

ՀԱՅՍ ՏԵՍԱՆ

Ֆրանսայի նշանաւոր վիպասաններէն

ՌԷՆԷ ՏԸ ՐՕՆ-ՍԷԻ

հեղինակութիւնը եղող

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ ՄԵՌԵԱԼԸ

անուն խիստ հետաքրքրաշարժ եւ բարոյալից վէպին

Հիմնգերութիւնը եւ վեցերորդ թերթերը

Ամեն դասակարգի գիւրամտաւոր բոլոր համար, գիրքը մասաւանաւ, ճական երեսներէ բաղկացեալ, շաբաթը երկու թերթ պիտի հրատարակուի և իւրաքանչիւր ճական երեսը պիտի ծախուի

5 սանթիմի:

Ա.Բ.-Վ.Է.Է. 24-25 թերթեր պիտի բաւեն:

Վառնայի համար բաժանորդագին 1 ֆր. Ուրիշ բաղաճներու եւ տրսասանմանի համար 1.20:

Վառնայի դուրս, Պուլկարիայ համար երեք թերթ մէկ ծրարով կը ղրկուին. իսկ արտասահմանի համար հինգ թերթ մէկ ծրարի մէջ. փոսթի ծախքը հրատարակչին վրայ է:

Փափաքողք պէտք է գրիմը հետեւեալ հասցէին:

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ՕՆՆԻԿ ԲԱՐՍԵՂՆԵԱՆԻ

Վ.Ա.Ռ.Ն.Ա.

Դրամի փոխարէն նամակադրութեւ ալ կրնդունուի

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ՀԱՅԵԼԻ»

Կը տպագրուին ամէն լեզուէ ալ յետմահ հասցէտուին, նամակագրութիւն, հարսանեկան հրաւիրագիր, մահաղագ, թատերական աղբեր, տոմսակներ, գիրք և յայտարարութիւններ:

Գրիմը յոյժ գիւրամտաւոր է:

Ուրիշ քաղաքներէ եկած յանձնարարութիւնները՝ ճշգրտութեամբ և փութով կը կատարուին:

Այցեցումն տպագրել տուողներուն նուէր կը տրուի «Խնայէս դործածելու է այցաքարտը» անուն հրահանգի գրքոյի մը:

ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԱՆԻԿ

— 0 —

ԾԱԽՈՒԴԻՐՔԵՐ

Հետեւեալ գիրքերը մեր խմբագրատան մէջ կը ծախուին:

Լուսինեան Իշխան — Ֆրանսահայ Բաւարան գին 25 ֆր. ոսկեգրամ. Պուլկարահայ վարժարանաց համար 20 ֆրանք:

Ե. Մուրատեան — Քննական պատմութիւն Արշակ Բ. ի և անոր Պապ որդւոյն. 2 ուկէ ֆր.

Թերթուումներ (տասնաւոր)	25	սնդ.
Հովատուն	"	"
Արտասուլթուր	"	"

Թ. Գ. Հինալեան — Տեւական և գործնական Գերականութիւն Պուլկարերէն լեզուի 1 ֆր.

Շէյքսպիրի Համլէթը, ողբերգ. 2 50 ֆր. Բաղդախաղ պատկեր 25 սնդ.

Թաղաքեալ Փիլիկ աղբօր հարսնիքը 60 սնդ. Բարեկենդանի անկուտիները, կատակախաղ 1 արար 50 սնդ.

Մահճուպիլէթին մի քեաֆաթը, զօմէտի պիւր բէրաէ, 50 սնդ.

Գսդանճ գօճա Խափօր Էնֆիլ, ճի, զօմէտի պիւր բէրաէ, 50 սնդ.

Печатница «Взаимность» — Варна